

คู่มือการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลทับสวาย

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
(พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)
การเพิ่มเติม เปลี่ยนแปลง และแก้ไข
แผนพัฒนาท้องถิ่น

โดย

นางอารมย์ ปลอดทอง

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

สำนักปลัด

องค์การบริหารส่วนตำบลทับสวาย อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา

บทนำ

คู่มือการปฏิบัติงาน หมายถึง เอกสารที่สร้างขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานนั้นและใช้เป็นคู่มือสำหรับศึกษาการปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงาน อีกทั้งยังสามารถปรับปรุงให้สอดคล้องกับ ระเบียบ วิธี และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต ซึ่งความสำคัญของการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานคือ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นมาตรฐานเดียวกัน ผู้ปฏิบัติงานทราบว่าควรปฏิบัติงานอย่างไร เมื่อใด กับใครๆ ผู้ปฏิบัติงานทราบและเข้าใจว่าควรทำอะไรก่อนและหลัง เป็นเครื่องมือในการฝึกอบรม ใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการทำงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานในปัจจุบันเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานทราบและเข้าใจลำดับขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง เพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องกับนโยบาย วิสัยทัศน์ ภารกิจ และเป้าหมายขององค์กร เพื่อให้ผู้บริหารกำกับและติดตามงานได้ทุกขั้นตอน

จากความสำคัญดังกล่าว จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) การเพิ่มเติม เปลี่ยนแปลง และแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อใช้สำหรับเป็นแนวทางในการจัดทำแผนฯ ให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปด้วยความถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ หนังสือต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเผยแพร่ให้เจ้าหน้าที่ในองค์กรและประชาชนได้รับทราบถึงขั้นตอนในการปฏิบัติงาน สามารถนำไปใช้ได้จริง และเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน โดยผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการปฏิบัติงานเล่มนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ทุกคน

โดย นางอารมย์ ปลอดทอง
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ

ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

เนื่องด้วย พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๙/๑ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ หมวด ๒ มาตรา ๑๖ (๑) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณจากเงินสะสมในช่วงของแผนนั้น รวมทั้งวางแนวทางเพื่อให้มีการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามโครงการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีขั้นตอน ดังนี้

๑. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น รับทราบปัญหา ความต้องการ ประเด็น การพัฒนาและประเด็นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความช่วยเหลือทางวิชาการ และแนวทางปฏิบัติเหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพื่อนำกำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่างๆ และข้อมูลในแผนพัฒนาหมู่บ้านมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

๒. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวบรวมแนวทางและข้อมูล นำมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นแล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

๓. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

๔. ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ความเห็นชอบก่อนแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นจึงพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นต่อไป (ตามพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๔๖ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล)

๕. แผนพัฒนาท้องถิ่นให้จัดทำหรือทบทวนให้แล้วเสร็จภายในเดือนตุลาคมก่อนปีงบประมาณถัดไป (ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) ข้อ ๘ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๓ ให้แก้ไขคำว่า “แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี” เป็นแผนพัฒนาท้องถิ่น และแก้ไขคำว่า “แผนพัฒนา” เป็นแผนพัฒนาท้องถิ่น” ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙) และวรรคสามให้นายอำเภอมีอำนาจขยายเวลาการจัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

๖. และการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ให้เป็นไปตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ว ๗๔๖๗ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ เรื่อง แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีเค้าโครง ดังนี้

**เค้าโครงแผนพัฒนาท้องถิ่น
(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**

ส่วนที่ ๑ สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

- (๑) ด้านกายภาพ
- (๒) ด้านการเมือง/การปกครอง
- (๓) ประชากร
- (๔) สภาพทางสังคม
- (๕) ระบบบริการพื้นฐาน
- (๖) ระบบเศรษฐกิจ
- (๗) ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม
- (๘) ทวีพยากรธรรมชาติ
- (๙) อื่น ๆ (ถ้ามีระบุด้วย)

ส่วนที่ ๒ ยุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- (๑) ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาระดับมหภาค
- (๒) ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (๓) การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

ส่วนที่ ๓ การนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปสู่การปฏิบัติ

- (๑) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนงาน
- (๒) บัญชีโครงการพัฒนาท้องถิ่น

ส่วนที่ ๔ การติดตามและประเมินผล

- (๑) การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์

แนวทางการจัดบริการสาธารณะและรูปแบบการจัดประชาคมท้องถิ่น

**ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๔
และที่แก้ไขเพิ่มเติม**

เพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่เป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่าย รวมทั้งวางแนวทางเพื่อให้มีการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามโครงการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น จึงกำหนดแนวทางการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะที่ต้องประกาศใช้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นและลงรายการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ดังนี้

ลำดับ	รายการที่ต้องปรากฏในแผนพัฒนาท้องถิ่น
๗	ประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง การทำความตกลงร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘ และประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดทำบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๘	ภารกิจถ่ายโอนนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดเป็นการจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะ
๙	โครงการพัฒนาท้องถิ่นอื่น ๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อตกลงหรือร่วมดำเนินการหรือผูกมัดกับหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรต่าง ๆ เป็นการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ
๑๐	การจัดทำแผนที่ภาษี การพัสดุที่เกี่ยวข้องที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๑๑	โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัยท้องถิ่นไทยผ่านการเล่น รายละเอียดตามหนังสือ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ส่วนที่ ๑๘๑๖.๔/ว ๓๖๗๙ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
๑๒	ความพร้อมสำหรับการจัดการศึกษาปฐมวัยแบบ New normal เช่น บุคลากรด้านการศึกษา สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ รายละเอียดตาม หนังสือ กระทรวงมหาดไทย ส่วนที่ ๑๘๑๖.๔/ว ๓๔๘๙ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๓
๑๓	พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ตลอดจนสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนได้มีการแสดงออกที่สอดคล้องกับระดับความรู้ความสามารถซึ่งพัฒนาไปตามวัยของเด็กและเยาวชน ซึ่งมาตรา ๘ กำหนดให้สำนักงานหรือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดร่วมมือส่งเสริม และประสานงาน กับ อปท. และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในระดับท้องถิ่นให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติและให้ อปท. จัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ
๑๔	การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสริมสร้างลักษณะนิสัยในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีทักษะในการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวันได้ ตามหลักการของความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน โดยมีความรู้และคุณธรรมกำกับเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติภารกิจหน้าที่เพื่อความเจริญก้าวหน้าไปอย่างสมดุล พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง และมีความตระหนักในการสืบสาน สร้างสรรค์ วัฒนธรรม/ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความรักและหวงแหนในทรัพยากรธรรมชาติที่อยู่ในท้องถิ่น
๑๕	การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ หรือออฟไลน์ รองรับสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ หรือภาวะการณ์ฉุกเฉินที่มีความจำเป็นต้องปิดสถานศึกษา เพื่อให้ระบบการจัดการเรียนการสอนต่อเนื่อง

ลำดับ	รายการที่ต้องปรากฏในแผนพัฒนาท้องถิ่น
๑๖	การสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อมสู่การดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของชาติฉบับใหม่ การจัดทำ/ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือหลักสูตรที่ปรับเปลี่ยนใหม่ และการส่งเสริมสนับสนุน นิเทศติดตามการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมโครงการในเชิงบวก เพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สามารถจะพัฒนาหรือจัดการเรียนรู้ได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ได้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐาน รายละเอียดตาม หนังสือ ที่ มท ๐๘๓๖.๗/๓๖๘๔ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๓
๑๗	ตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๓ กำหนดให้แต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือชักจูงแนะทางการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปแล้ว
๑๘	การสนับสนุนการดำเนินการของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตย (ศส.ปชต.) ตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๑๙	การบรรจุแผนงาน/โครงการประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การดำเนินการตามกิจกรรมของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตย (ศส.ปชต.) โดยเฉพาะโครงการหมู่บ้าน "หมู่บ้านพลเมืองคุณภาพ" ส่งเสริมให้ทุกครัวเรือนดำเนินชีวิตตามแนวทางวิถีประชาธิปไตย และโครงการศูนย์การเรียนรู้ บณวิถีประชาธิปไตย เพื่อเป็นแหล่งส่งเสริมความรู้ประชาธิปไตยของหมู่บ้าน/ตำบล
๒๐	การพิจารณาสนับสนุนการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการของศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตย (ศส.ปชต.) ตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การสนับสนุนด้านการอำนวยความสะดวก เป็นต้น
๒๑	การป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยด้านมลพิษทางอากาศ
๒๒	การบริการสาธารณะด้านการศึกษาตามภารกิจถ่ายโอน รายการเงินอุดหนุนสำหรับอาหารเสริม (นม) อาหารกลางวัน และเงินอุดหนุนสำหรับส่งเสริมการจัดการศึกษา
๒๓	การขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ งบเงินอุดหนุนเฉพาะกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒๔	หมวดค่าตอบแทนใช้สอย ประเภทรายจ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายหมวดอื่นๆ เฉพาะการจัดกิจกรรมสาธารณะ ยกเว้น รายจ่ายประจำ หมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ หมวดค่าจ้างชั่วคราว หมวดค่าสาธารณูปโภค หมวดรายจ่ายอื่น หมวดค่าตอบแทนใช้สอยและงบกลาง ไม่ต้องนำมาบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่น

รูปแบบการจัดประชาคมท้องถิ่นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดแนวทางจัดการประชาคมท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการตามแนวทางหนังสือกระทรวงมหาดไทย ส่วนที่ ๓๒๓๐.๒/ว๖๖๐๐ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙ , หนังสือกระทรวงมหาดไทย ส่วนที่ ๓๒๓๐.๓/ว๖๖๒๔๗ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ และหนังสือ กระทรวงมหาดไทย ส่วนที่ ๓๒๓๐.๓/ว๖๓๕๗ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๑ เพื่อให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สร้างกระบวนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในท้องถิ่นในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทยจึงขอยกเลิกแนวทางการจัดประชาคมท้องถิ่นตามหนังสือที่เกี่ยวข้อง และกำหนดแนวทางในส่วนจากรูปแบบการประชุมประชาคมท้องถิ่นเพื่อใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และการเพิ่มเติมแผนพัฒนาท้องถิ่น ดังนี้

๑. การประชุมประชาคมท้องถิ่น

หมายถึง การที่บุคคลที่อยู่ในท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มาประชุมกันเพื่อร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับประโยชน์ ร่วมแก้ปัญหา ปรีกษาหาหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งนี้ ในการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมระดับภาพรวม ดังนี้

- ๑) ประชาคมระดับตำบล สำหรับ องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลตำบล
- ๒) ประชาคมระดับเมือง สำหรับเทศบาลเมืองและเมืองพัทยา
- ๓) ประชาคมระดับนคร สำหรับเทศบาลนคร
- ๔) ประชาคมระดับจังหวัด สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ในการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดวัน เวลา และสถานที่ โดยคำนึงถึงความสะดวกของผู้เข้าร่วมประชุมและทำการแจ้ง/ประชาสัมพันธ์ ให้ผู้เข้าร่วมประชุมทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓ วัน และให้ทำการปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย

๒. รูปแบบการจัดประชาคมท้องถิ่น

เพื่อเป็นการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ/ทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น หรือการเพิ่มเติมแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้ผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดรูปแบบการประชุมประชาคมท้องถิ่นและประกาศให้มีการประชุมประชาคมท้องถิ่น ดังนี้

๒.๑ องค์การบริหารส่วนตำบล

รายการ	จำนวน
(๑) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	ทุกคน
(๒) ผู้ใหญ่บ้าน/หัวหน้าสถานีอนามัย/ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบล/ผู้อำนวยการโรงพยาบาล/ ผู้อำนวยการโรงเรียนของรัฐหรือเอกชน หรือ หัวหน้าหน่วยงานศึกษาอื่นๆ ที่มีหน่วยงานตั้งอยู่ในพื้นที่	๕-๑๐ คน
(๓) หัวหน้าส่วนหรือตัวแทนราชการ/รัฐวิสาหกิจ ที่มีหน่วยงานตั้งอยู่ในพื้นที่	๓-๕ คน
(๔) คัดเลือกจากอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) / สมาชิกอาสาป้องกันภัยฝ่าย พลเรือน (อปพร.) / คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน /กลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบล	๑๐-๑๕ คน

หมายเหตุ

๑. ผู้เข้าร่วมประชุมประชาคมท้องถิ่นมีทะเบียนบ้านหรืออาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ชุมชนนั้น ไม่ได้ถูกจัดตั้งเป็นกลุ่มสัดส่วนประชาคมท้องถิ่น ก็สามารถเข้าร่วมประชุมประชาคมท้องถิ่นได้ และสามารถเสนอแสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในกระบวนการต่าง ๆ ได้ ทุกกรณีที่ประชาคมท้องถิ่นประชุมประชาคมท้องถิ่นเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

๒. สัดส่วนประชาคมท้องถิ่นสามารถปรับจำนวนเพิ่มมากขึ้นได้ตามความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่เห็นสมควร

๓. ให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศให้มีสัดส่วนประชาคมท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในการประชุมประชาคมท้องถิ่น ต้องมีจำนวนผู้เข้าร่วมประชาคมท้องถิ่นไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสัดส่วนประชาคมท้องถิ่นทั้งหมด ทั้งนี้ให้นับรวมถึงจำนวนผู้ที่มาเข้าร่วมประชาคมท้องถิ่นทั้งหมด

๔. หากในการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่นไม่เป็นไปตามข้อ ๓. ให้ผู้บริหารท้องถิ่นกำหนดรูปแบบการประชุมประชาคมท้องถิ่นตามจำนวนที่มีจริงและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดให้มีการจัดประชุมประชาคมในครั้งถัดไป เมื่อประชุมเสร็จสิ้นให้แจ้งผลการประชุมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ทราบมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และรายงานผลการประชุมให้ผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบด้วย

การแต่งตั้งคณะกรรมการและอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ หมวด ๑ ข้อ ๘ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

- (๑) ผู้บริหารท้องถิ่น เป็นประธานกรรมการ
- (๒) รองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกคนเป็นกรรมการ
- (๓) สมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสามคนเป็นกรรมการ
- (๔) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสามคนเป็นกรรมการ
- (๕) ผู้แทนภาคราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนเป็นกรรมการ
- (๖) ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินหกคนเป็นกรรมการ
- (๗) ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกรรมการ
- (๘) หัวหน้าส่วนการบริหารที่มีหน้าที่จัดทำแผน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

“กรรมการตาม (๓) (๔) (๕) และ (๖) ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจได้รับการคัดเลือกอีกก็ได้” (แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๕ วรรค ๒

เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบดังกล่าว นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวังโพธิ์ จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลวังโพธิ์ คำสั่งที่ ๔๑/๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลวังโพธิ์ ตามรายชื่อที่แนะนำไปแล้วนั้น โดยกรรมการตาม (๓) (๔) (๕) และ (๖) แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ หมวด ๑ ข้อ ๘ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจได้รับการคัดเลือกอีกก็ได้ (แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๕ วรรค ๒ และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๕) ดังนี้

- (๑) กำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น โดยพิจารณาจาก
  - (ก) อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อประโยชน์สุขของประชาชน เช่น การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การผังเมือง
  - (ข) ภารกิจถ่ายโอนตามกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ
  - (ค) ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ กลุ่มจังหวัดและจังหวัด โดยให้น้ำหนักดำเนินการในยุทธศาสตร์ที่สำคัญและมีผลต่อประชาชนโดยตรง เช่น การแก้ไขปัญหาความยากจน การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
  - (ง) กรอบนโยบาย ทิศทาง แนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด
  - (จ) นโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นที่แถลงต่อสภาท้องถิ่น
  - (ฉ) แผนชุมชน

ในการนำประเด็นข้างต้นมาจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคำนึงถึงสถานะทางการคลังของท้องถิ่น และความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ มาประกอบการพิจารณาด้วย

(๒) ร่วมจัดทำร่างแผนพัฒนา เสนอแนะแนวทางการพัฒนา และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับจัดทำร่างแผนพัฒนา

ในการจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้องค์การบริหารส่วนตำบล นำปัญหาความต้องการจากแผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน ที่เกินศักยภาพของหมู่บ้านหรือชุมชน ที่จะดำเนินการเองได้พิจารณาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น แต่หากเกินศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เสนอปัญหา ความต้องการไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัดและให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนำมาพิจารณาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามอำนาจหน้าที่

๒. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๑๐ ดังนี้

- (๓) พิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นและร่างแผนการดำเนินงาน
- (๔) ให้ความเห็นชอบร่างข้อกำหนดขอบข่ายและรายละเอียดของงานข้อ ๑๙ (๒)
- (๕) พิจารณาให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น
- (๖) แต่งตั้งที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานอื่นเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร
- (๗) ให้คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ประสานกับประชาคมหมู่บ้านในการรวบรวม วิเคราะห์ปัญหา ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและจัดทำเป็นโครงการหรือกิจกรรมเพื่อประกอบในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลด้วย

๓. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๑๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๗ ดังนี้

(๑) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งแนวทางพัฒนาท้องถิ่น รับทราบปัญหา ความต้องการ ประเด็น การพัฒนาและประเด็นที่เกี่ยวข้องตลอดจนความช่วยเหลือทางวิชาการ และแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่างๆ และข้อมูลในแผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชนมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

(๓) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

๔. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๑๙ ดังนี้

(๒) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อกำหนดขอบข่ายและรายละเอียดของงานแล้วเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

๕. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๙ ดังนี้

ข้อ ๒๒ (๒) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประชาคมท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติม

ข้อ ๒๒/๑ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน การเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

๖. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ หมวด ๕ ข้อ ๒๖ ดังนี้

(๒) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาแผนการดำเนินงาน แล้วเสนอผู้บริหารท้องถิ่น ประกาศเป็นแผนการดำเนินงาน ทั้งนี้ให้ปิดประกาศแผนการดำเนินงานภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ประกาศ เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันและต้องปิดประกาศไว้อย่างน้อยสามสิบวัน

๗. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๓๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๓ ดังนี้

(๕) รับทราบรายการผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอ โดยให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายและหากมีปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ให้ดำเนินการประชุมกรรมการเพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาต่อไป

ขั้นตอนการเพิ่มเติม เปลี่ยนแปลง และแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่น

ขั้นตอนการเพิ่มเติม เปลี่ยนแปลง และแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่น สามารถดำเนินการได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนี้

“ข้อ ๒๒ เพื่อประโยชน์ของประชาชน การเพิ่มเติมแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

(๑) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมพร้อมเหตุผลและความจำเป็นเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

(๒) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประชาคมท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติม และส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗

เมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้ส่งแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าวให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้ พร้อมทั้งปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้”

“ข้อ ๒๒/๑ เพื่อประโยชน์ของประชาชน การเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลงให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ด้วย

เมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้ส่งแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าวให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้ พร้อมทั้งปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้”

“ข้อ ๒๒/๒ โดยในกรณีการเพิ่มเติมแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับโครงการพระราชดำริ งานพระราชพิธี รัฐพิธี นโยบายรัฐบาล และนโยบายกระทรวงมหาดไทย ให้เป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติที่เพิ่มเติมให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติสภา

ตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ด้วย เมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้ปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นชอบการเพิ่มเติมแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าว

“ข้อ ๒๑ การแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น ๑๗ เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นได้เห็นชอบแผนพัฒนาท้องถิ่นที่แก้ไขแล้ว ให้ปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นเห็นชอบ พร้อมทั้งแจ้ง สภาท้องถิ่น อำเภอ และจังหวัดทราบด้วย

*****